

збільшення кількості планових і позапланових перевірок; установлення жорсткого контролю за обігом технічних засобів, заборонених або обмежених у вільному цивільному обігу; перейняття досвіду діяльності правоохоронних органів інших країн у цій сфері; співробітництво з відповідними органами інших країн щодо розкриття, розслідування та запобігання злочинам в аналізованій сфері, обмін досвідом правозастосування; виявлення осіб, схильних до вчинення злочинів в аналізованій сфері.

Список використаних джерел:

1. Іванченко О.Ю. Кримінологічна характеристика кіберзлочинності, запобігання кіберзлочинності на національному рівні. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2016. Вип. 3. С. 172–177.
2. Конвенція про кіберзлочинність: міжнародний документ від 23.11.2001//База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575 (дата звернення: 10.11.2019).
3. Кравцова М.О., Литвинов О.М. Запобігання кіберзлочинності в Україні: монографія. Харків: Панов, 2016. 212 с.
4. Манжай О.В. Використання кіберпростору в оперативно-розшуковій діяльності. Право і Безпека. 2009. № 4. С. 215–219.

Тарасенко Володимир Володимирович,
курсант 3 курсу, спеціальність 081 «Право»
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник: д.е.н., доцент, Паршин Юрій Іванович
професор кафедри фінансово-економічної безпеки ДДУВС*

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Своєчасне здійснення діяльності з попередження злочинності в державі дозволить забезпечити вирішення багатьох інших проблем, серед яких економічні, політичні, ідеологічні, соціальні, моральні, організаційні тощо.

Попередження злочинності – це багаторівнева система заходів (державних, громадських, спеціальних), спрямованих на виявлення, усунення, обмеження, ослаблення або нейтралізацію причин і умов злочинності, окремих видів злочинів і конкретних злочинів, а також на утримання від переходу або повернення на злочинний шлях людей, умови життя і поведінка яких вказують на реальну можливість вчинення ними злочинів у майбутньому.

Забезпечення економічної безпеки держави є надзвичайно важливою передумовою формування стійкого збалансованого розвитку країни та зростання її конкурентоспроможності на міжнародному ринку. На сучасному етапі розвитку економіки гостро постає питання організації ефективної системи попередження та протидії економічній злочинності, як однієї із

найактуальніших проблем, яка ставить під загрозу безпеку національної економіки.

Умови ринкової економіки надають можливості для вільного створення структур різного роду діяльності та цільового призначення, які займаються збором, обробкою та розповсюдженням інформації, яка може використовуватись для формування недостовірних даних, що у свою чергу дезінформує суб'єкти господарювання та впливає на формування їх подальшої стратегії та політики, чим становить загрозу виникнення економічної злочинності.

Узагальнюючи погляди різних авторів, можемо визначити економічну злочинність як сукупність навмисних систематичних посягань на економічні відносини усіх форм власності, які охороняються державою, за допомогою заборонених методів задля отримання прибутку. На нашу думку, такого роду діяльність здатна чинити дисбаланс у процесі формування та функціонування складного механізму господарських взаємовідносин, а також створювати перешкоди на шляху розвитку підприємництва.

Доцільно зазначити, що під економічними злочинами розуміють корисливі діяння, вчинені особами з використанням легальних форм господарської діяльності чи повноважень з контролю за цією діяльністю [1]. Тобто, специфіка економічних злочинів полягає у визначенні правопорушень, які основним об'єктом зазіхання мають економічні відносини. У цьому плані економічні злочини розглядаються як передбачені кримінальним законом діяння, спрямовані на порушення відносин власності та встановленого порядку здійснення господарської діяльності.

Запобігання економічної злочинності є невіддільною складовою соціального управління, що має передбачати впровадження системи наступних цілеспрямованих заходів, що попереджають вчинення злочинів у сфері економіки [2].

1. Фінансових, які спрямовані на підвищення ефективності державної системи фінансового моніторингу та запровадження механізму призупинення фінансових операцій, які мають ознаки відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом [3].

2. Організаційно-виробничих, суть яких полягає у відтворенні системи контролюючих і ревізійних органів, метою яких є здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства у комерційній діяльності, а також боротьба з корупцією.

3. Фіскальних, які покликані послабити податковий тиск на суб'єктів малого підприємництва.

4. Правових, до яких відносимо вдосконалення норм адміністративної та кримінальної відповідальності за різні види недобросовісної комерційної діяльності, розробку системи універсальних санкцій щодо суб'єктів господарювання за порушення законодавства, які завдають шкоду інтересам споживачів.

Діяльність з попередження злочинності повинна бути спрямована на:

1. виявлення, усунення або послаблення або нейтралізацію несприятливих чинників формування особистості, що ускладнюють процес соціалізації;

2. виявлення і припинення розпочатого процесу неправильного формування особистості та подальшу її корекцію;

3. недопущення переходу на злочинний шлях осіб з явною антигромадською спрямованістю;

4. попередження вчинення злочинів особами, які вже скоїли раніше злочини.

При цьому виділяють два види попередження злочинності – загальне попередження злочинності та індивідуальне попередження злочинності.

Комплексне впровадження вищезазначених заходів, на нашу думку, повинне стати підґрунтям для нейтралізації та зниження впливу обставин, які є складовими елементами економічних злочинів. Інакше кажучи, система попередження економічної злочинності повинна включати в себе організаційні, профілактичні заходи, спрямовані на удосконалення діяльності державного управлінського персоналу, підвищення ефективності роботи контролюючих та ревізійних служб, розробку досконалого механізму економічного обліку та звітності.

Визначаючи прикладні аспекти попередження економічної злочинності в масштабах держави, варто зазначити, що заходи недопущення та протидії такого роду порушень законодавства передбачають отримання інформації, у тому числі негласним шляхом, щодо осіб, які підозрюються у підготовці або вчиненні правопорушень, переходовуються від органів розслідування, суду або ухиляються від відбування кримінального покарання, безвісти зниклих. Інформація у такому випадку отримується шляхом: пошуку та фіксації фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб або груп з метою припинення правопорушень з огляду інтересів кримінального судочинства, а також задля безпеки громадян, суспільства і держави [4]. Тобто, забезпечення інформаційної безпеки та контролю над розповсюдженням конфіденційних даних щодо показників діяльності суб'єктів національної економіки є важливим складовим елементом системи попередження економічної злочинності на рівні держави.

Таким чином, створення потужної системи попередження та подолання проявів економічної злочинності в сучасних умовах є надзвичайно актуальним та потребує державної підтримки та фінансування. Підвищення рівня економічної безпеки держави сприятиме розвитку малого та середнього бізнесу, виведенню підприємств із «тіньової економіки», а також забезпеченню економічних прав людини та суб'єктів підприємництва.

Список використаних джерел:

1. Користін О.Є., Барановський О.І., Герасименко Л.В., Доля Л.М., Калюк О.М. Економічна безпека: Навч. посіб.: Київ: Центр учбової літератури, 2010. 368 с.

2. Александров Ю.В., Гель А.П., Семков Г.С. Кримінологія: курс лекцій. Київ: МАУП, 2002. 295 с.

3. Миндюк Т.П. Економічна злочинність в Україні та шляхи її подолання. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/4882/1/148.pdf>.

4. Рогозін С.М. Інформаційно-правові засади протидії економічній злочинності. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією*, 2012. № 1. С. 289–294.

**Ткаченко Павло Ігорович,
Кузьменко Альбіна Олександрівна,**
здобувачі вищої освіти, спеціальність
081 «Право»,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕТЕРМІНАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ В СФЕРІ ЕКОНОМІКИ ТА ЇХ ЗАПОБІГАННЯ

На сьогоднішньому етапі розвитку економіки, як важливого атрибуту розвинутого суспільства, нагальним питанням постає виявлення злочинних проявів у сфері економіки, котрі в наслідку призводять до руйнування клімату в сфері економіки. За допомогою спеціальних знань слід визначити заходи запобігання злочинам, та застосувати профілактичні методи щодо попередження такої злочинності. Кримінальна обстановка в сфері економіки є досить напруженою та яскравою, аналізуючи статистичні дані Генеральної Прокуратури України, визначаємо великий показник злочинних проявів та фактів щодо економічної сфери. Різноманітна класифікація за критеріями розподілу злочинів на різні підгрупи за способом вчинення, за наслідками, за галузями.

При вивченні даної проблеми слід зазначити кримінологічну характеристику злочинів в сфері економіки. Зареєстрована інформація щодо економічних злочинів сягає більше 40% всієї статистика порівняно з іншими видами злочинів, тому не дивно, що питання запобігання економічним злочинам стає актуальним для сьогодення. У структурі злочинів економічної спрямованості третину становлять посягання проти власності, до 20 % — злочини у сфері господарської діяльності, і майже половину — злочинні дії з використанням службових повноважень.

При цьому статистика фіксує тенденцію до зростання тяжкості цих посягань: зараз до 40 % злочинів цього виду належать до категорії тяжких. Також не слід забувати про латентність окремих видів злочинів скоєних в сфері економіки, так як серед протиправних посягань проти власності становить близько 55% латентних злочинів, то серед посягань пов'язаних з податками понад 95%. Щодо злочинів скоєних в сфері підприємництва то значну роль відіграють протиправні дії працівників та посадовців правоохоронних органів, тим самим відновлює латентність злочинності в цій сфері.

Географія злочинності в сфері економіки є різноманітною. Протиправні діяння у сфері господарської діяльності, мають тенденцію поширення у